

EXPLOTACIJA VIRUS 912

izpolnjena

Tehnični podatki :

DIMENZIJE	model 912
razpetina kril	10,71 m
dolžina	6,50 m
višina	1,85 m
površina kril	9,51 m ²
vitkost	1,1 m ²

OMEJITVE HITROSTI:

	VRSTA HITROSTI	IAS(km/h)	Opombe
VNE	Hitrost, ki je ne smemo nikoli prekoračiti	302	Nikoli ne prekorači te hitrosti in pri njej ne uporabljaj več kot 1/3 odklonov krmil.
VRA	Največja hitrost v nemirnem ozračju	250	Ne prekorači te hitrosti, razen v mirnem ozračju in še takrat s previdnostjo.
VA	Manevrska hitrost	174	Ne uporabljaj grobih ali polnih odklonov krmil nad to hitrostjo.
VFE	Največja hitrost s spuščeni zakrilci (2 stopnja)	130	Ne prekorači te hitrosti z spuščeni zakrilci.
VAE	Največja hitrost izvleka zračnih zavor	205	Ne izvleči zračnih zavor nad to hitrostjo.

Oznake na prikazovalniku hitrosti:

OZNAKA	IAS km/h (vrednost ali območje)	Definicija
Belo polje	70 - 130	Območje spuščeni (pozitivni) zakrilc. Spodnja meja je 110% VSO v pristajalni konfiguraciji z največjo dovoljeno maso, zgornja pa največja hitrost s spuščeni zakrilci
Zeleno polje	86 - 250	Območje normalne uporabe. Spodnja meja je 110% VSO pri največji dovoljeni masi z zakrilci v nevtralnem položaju. Zgornja meja je največja hitrost v nemirnem ozračju.
Rumeno polje	250 - 302	Manevre izvajati previdno in samo v mirnem ozračju
Rdeča črta	302	Največja dovoljena hitrost
Modra črta	140	Hitrost najboljšega vzpenjanja VY

Dodatne letalne karakteristike:

izguba vzgona z izvleč. zakrilci	64 km/h
izguba vzgona z uvleč. zakrilci	79 km/h
potovalna hitrost (vario)	273 km/h
največja hitrost z izvlečenimi zavorami	205 km/h
največja hitrost z izvlečenimi zakrilci 1st	130 km/h
največja hitrost z izvlečenimi zakrilci 2st	110 km/h
maneverska hitrost	174 km/h
največ.vodorav hitrost (vario prop)	283 km/h
hitrost, ki je ne smemo preseči (VNE)	302 km/h
hitrost dviganja z največjim kotom	98 km/h
hitrost najboljšega dviganja	140 km/h
največje dviganje (MTOW)	8,4 m/s
dviganje pri 185 km/h	6,0 m/s
hitrost najmanjšega propadanja	108 km/h
najmanjše propadanje (VARIO)	2,15 m/sec
največje propadanje z zavorami pri 90km/h	5,8 m/sec
hitrost najboljšega drsnega razmerja	118 km/h
najboljše drsno razmerje (VARIO)	1 : 15
dolžina poletanja (MTOW VARIO)	95 m
dolžina poletanja preko 15 m ovire	175 m
največja dosegljiva višina (MTOW)	8100 m
čas prevoja iz 45° na 45° nagib	1,6 sec
max.trajanje leta (z 10% rezervo)	5,3 h
največje dovoljene obremenitve	+4 G, -2 G
poraba goriva pri potovalni hitrosti	17,8 l/h

Dodeljena ICAO oznaka za vsa letala Pipistrel Virus je: PIVI

Pristajalne sposobnosti: Dolžina pristanka z zaustavljanjem je odvisna od skupne teže letala, hitrosti dotika, nadmorske višine, komponente vetra ter uporabe zemeljskih zavor. Pri polni teži letala (MTOW) na QNH 100 m, v brezvetrju in z uporabo zemeljskih zavor znaša 125 m. Brez sopotnika se zmanjša za približno 115 m.

Zahtevana velikost vzletno pristajalne steze je najmanj: 350 m x 30 m z ovirami v osi steze pod kotom največ 4°.

Uporaba krajših stez je dovoljena le izkušnim pilotom na lastno odgovornost.

Sposobnosti pri bočnem vetru:

Največja bočna komponenta vetra za vzlet in pristanek je 34 km/h z zakrici na drugi pozitivni stopnji.

PROPELER

TIP	Varia CS – SR3000 2SP
-----	-----------------------

MOTOR

MOTOR ROTAX 912 ULS	100 HP/ 5800 o/min
TEMPERATURA °C / MOTOR ROTAX	912 ULS
glave (CHT) min delovna, normalna, najvišja	80; 110; 130
največja dovoljena razlika med temp. glav	/
izpušnih plinov (EGT) normalna, najvišja	650 - 885; 900
največja dovol. razlika med temp. izp . plinov	30
vstopnega zraka (AIR) najvišja	40
hladilne tekočine (WATER) min, najvišja (ni prikazana)	50; 120
olja (OIL TEMP) min, normalna, najvišja	50; 90 - 110; 140
pritisk olja (OIL PRES) najmanjši, največji	1.0; 6.0
obrati motorja (RPM) na zemlji priporočeni	5500
obrati motorja (RPM) največji	5800
preizkušanje magnetov pri o/min	4000
največji dovoljen padec obratov	300

Motor segrevamo na 2500 vrtljajev / minuto dokler ne doseže delovne temperature olja najmanj 50 st. Celzija.

GORIVO

MOTOR ROTAX	912 UL
priporočeno gorivo	Neosvinčen 95 ali 98, brez alkohola
odsvetovano gorivo	Osvinčen ali 100LL
priporočeno olje	API SJ SAE 10W-50

TEŽA Teže modelov v osnovni verziji:

TEŽA	SW 100
teža praznega letala	289 kg
največja dovoljena teža na poletanju (MTOW)	450 / 472,5 kg
prostornina rezervoarjev za gorivo	2 x 50 l
največja teža goriva	76 kg
najmanjša teža pilota	Ni omejitev
največja dovoljena teža pilota in sopotnika	180 kg
skupna dovoljena teža reševalnega sistema in prtljage	25 kg

Dovoljene evolucije (V VSEH POLOŽAJIH ZAKRILC V MEJAH DOVOLJENIH HITROSTI)

- PREVLEČEN LET Z MOTORJEM IN BREZ VENDAR NE POD 1000ft
- PREVLEČENJE V ZAVOJU Z MOTORJEM IN BREZ VENDAR NE POD 1000ft
- OSTRI ZAVOJI Z MAX. NAGIBOM 60° IN ZAČETNO HITROST 160km/h
- CHANDELLE VENDAR NE POD 500ft NAD TERENOM
- NAMERNI KOVIT(Z OBRATOM DOVOLJENIM DO 180°)

Dovoljene obremenitve:	-Pozitivne	<u>+ 4G</u>
	-Negativne	<u>- 2 G</u>

Dovoljene operacije : VIRUS JE ZGRAJEN V SKLADU Z PRAVILI VFR LETENJA IN NIČNIH POGOJIH ZALEDENITEV

Iz varnostnih razlogov je prepovedano:

1. LETENJE V MOČNEM DEŽJU
2. LETENJE V TOČI
3. LETENJE V SNEŽNEM METEŽU
4. LETENJE PO PRAVILIH IFR IN LETENJE V NIČNI VIDLIVOSTI IMC
5. LETENJE KADAR ZUNANJA TEMPERATURA OAT DOSEŽE 40°C
6. VZLETANJE IN PRISTAJANJE BREZ FLOPOV OZIROMA Z FLAPI -5° (RAZEN V PRIMERU ZELO MOČNEGA VETRA)
7. VZLETANJE Z IZVLEČENIMI ZRAČNIMI ZAVORAMI
8. /

POSTOPKI V SILI!

Prevlačenje letala:

Zmanjšati vpadni kot s potiskom kontrolne palice naprej.

- a. DODANA POLNA MOČ (ROČICA PLINA V SKRAJNO PREDNJEM POLOŽAJU)
- b. VZPOSTAVITI VODORAVNI LET

Vijak (vrij):

Letalo je zelo težko uvesti v vrij. Če pa bi se to zgodilo, postopamo na sledeč način:

- a. NASTAVI PLIN V PROSTI TEK (ROČICA PLINA SKRAJNO NAZAJ)
- b. PEDAL V NASPROTNO SMER VRTENJA
- c. PUSTIMO NOS IN POČAKAMO NA HITROST (PALICA NEVTRALO ALI RAHLO NAPREJ)
- d. KO SE VRTENJE USTAVI PEDALA V NEVTRALNI POLOŽAJ
- e. POČASI VZPOSTAVIMO VODORAVNI LET

Odpoved motorja: ODPOVED MOTORJA NA POLETANJU

- a) ZAGOTOVITI HITROST
- b) PRISTATI V SMERI STEZE
- c) IZOGNITI SE MOREBITNIM OVIRAM
- d) GLAVNO STIKALO NA OFF IN POSTAVITEV OBEH VENTILOV GORIVA NA OFF

ODPOVED POGONSKE SKUPINE (MOTORJA ALI PROPELERJA) NA VARNI VIŠINI

Najprej zagotovimo hitrost plovilu, analiziramo terene pod seboj ter za pristajanje izberemo najboljšega.

Če imamo dovolj višine reagiramo na sledeč način:

- a) POSTOPEK UPORABLJAMOSAMO ZA PONOVEN ZAGON MOTORJA V DRSNEM LETU. ZAGOTOVIMO HITROST 110km/h
- b) UPORABIMO KLASIČEN POSTOPEK ZAGONA MOTORJA, PRED ZAGONOM NASTAVIMO PROPELER NA MALI KORAK
- c) ČE JE MOTOR HLADEN DODAJTE ZRAK (SHOKE), MOTOR VEDNO ZAGANJATE V PROSTEM TEKU, ROČICA ZA PLIN NAZAJ. ČE MOTOR VŽGE GA POČASI OGREJEMO.
- d) V PRIMERU DA MOTORJA NE MORAMO PONOVARNO ZAGNATI, POSTOPAMO PO POSTOPKU ZA IZVENLETALIŠKI PRISTANEK.

Izvenletališki pristanek

- a) ZAPRETI OBA DOVODA GORIVA OFF
- b) IZKLOPITI GLAVONO STIKALO (Master switch) OFF
- c) IZJEMNO PREVIDEN PRIHOD IN PRISTANEK, PAZI NA HITROST
- d) PO PRISTANKU ZAPUSTITI LETALO

Izvesti pristanek ob upoštevanju vseh normalnih parametrov leta.

Požar:

1. POŽAR MOTORJA NA ZEMLJI

Je sicer zelo redek pojav na področju letenja z ULN, če pa bi do njega prišlo postopati na sledeč način:

- a) ZAPRETI OBA DOVODA GORIVA OFF
- b) ZAVSTAVITI LETALO IN DODATI PLIN DO KONCA (NAPREJ)
- c) IZKLOPITI TOKOKROG AKOMULATORJA (pull baterije disk)
- d) KO SE USTAVI MOTOR GLAVNO STIKALO NA OFF (Master)

POZOR: ZAPUSTITI LETALO IN PRIČETI Z GAŠENJEM
---

2. POŽAR MOTORJA V LETU

- a) ZAPRETI OBA DOVODA GORIVA IN MAGNETE NA OFF
- b) DODATI PONO MOČ (ROČICA PLINA DO KONCA NAPREJ)
- c) IZKLOPITI TOKOKROG AKOMULATORJA (pull baterije disk)
- d) OBDRŽI avionics ON IN master ON, NA PRIHODU OBA NA OFF
- e) NASTAVITI PREZRAČEVANJE V KABINI ZA LEŽJE DIHANJE
- f) LETALO VPELJATI V GLISADO V NASPROTNI SMERI OGNJA
- g) IZVESTI IZVENLETALIŠKI PRISTANEK

Dim v kabini:

Dim je verjetna posledica pregretja električnih vodov zaradi kratkega stika, zato je potrebno:

- a) MASTER NA I IN IZKLOPIMO VSE PORABNIKE ALI Avionics OFF, OMOGOČIMO NEPREKINJENO DELOVANJE MOTORJA
- b) IZKLOPITI TOKOKROG AKOMULATORJA (pull baterije disk)
- c) ČIMPREJ PRISTATI

Zaledenitev vplinjačev: PRVI ZNAKI SO GLASEN TEK MOTORJA, TER IZGUBA MOČI, OB SUMU TAKOJŠEN SPUST V TOPLEŠJI IN BOLJ SUH ZRAK

Vzburjenje ali tako imenovani flutter krilc ali repnih površin:

PRAVILNA REAKCIJA JE POVEČANJE VPADNEGA KOTA, ODVZEM PLINA (ROČICA NAZAJ), S TEM PA ZMANJŠAMO HITROST IN POVEČAMO OBREMENITEV NA STRUKTURO.

Prekoračitev največje dovoljene hitrosti VNE:

VNE SE NE SME NIKOLI PREKORAČITI! ČE SE, POČASI ZMANJŠATI HITROST IN NADELJEVATI LET Z ZELO MALIMI ODKLONI KRMIL. POOBLAŠČEN SERVISER MORA OPRAVITI PREGLED LETALA!

Aktiviranje reševalnega padala:

UPORABLJATI GA SAMO V PRIMERU: STRUKTURNIH NAPAK, TRKOV V ZRAKU, IZGUBI NADZORA NAD LETALM, ONESPOSOBITVI PILOTA. PRED UPORABO: ZAVSTAVITI MOTOR, MASTER OFF, ZAPRETI DOVODA GORIVA OFF, TESNO SE PRIPETI, IN SI ZAŠČITITI OBRAZ IN TELO. POTEK ROČICE PADALA ZA NAJMANJ 30CM PRITI ARMATURKI. PO PRISTANKU ZAPUSTITI LETALO.

_____

_____

_____

_____

_____

Kandidat

(Ime in Priimek): _____ Podpis: _____

Datum: _____

Opravil: DA   NE

Učitelj letenja

(Ime in Priimek): _____ Podpis: _____